

Bemærkninger til lovforslaget

De af dette lovforslag omfattede 3 kollektive overenskomster mellem Ministeriet for Grønland og Radiotelegrafistforeningen af 1917 for radiotelegrafister, udsendte teleteknikere og radiosondepersonale blev opsagt til ophør 31. marts 1981.

I medfør af lov nr. 182 af 14. maj 1980 for Grønland om Det offentlige Aftalenævn indtrådte Aftalenævnet med virkning fra 1. april 1981 i de rettigheder og forpligtelser, som følger af kollektive aftaler og overenskomster indgået af ministeren for Grønland før lovens ikrafttræden. Oprettelsen af Det offentlige Aftalenævn er et led i indførelsen af hjemmestyre i Grønland. Forhandlingerne om overenskomstfornyelsen er således i medfør af nævnte lov ført mellem Det offentlige Aftalenævn og Radiotelegrafistforeningen af 1917.

Forhandlingerne blev påbegyndt ultimo marts 1981, men da disse drøftelser ikke førte til et resultat, afgav foreningen efter et møde den 7. maj 1981 varsel om arbejdsstandsning over for de offentlige arbejdsgivere i Grønland til iværksættelse 8. juni 1981.

Forhandlingerne videreførtes, og den 4. juni 1981 udsatte forligsmanden i medfør af lov om mægling i arbejdsstridigheder § 3, stk. 3, arbejdsstandsningen i 14 dage. Forhandlingerne fortsatte i forligsinstitutionen, men der var i spørgsmålet om løn- og arbejdsvilkår så langt mellem parterne, at den af forligsmanden udpegede mæglingsmand opgav at stille mæglingsforslag og tilkendegav ikke at finde grundlag for fortsat mægling. Den 19. juni 1981 traf de 3 forligsmænd beslutning om at afslå Det offentlige Aftalenævns anmodning om en yderligere udsættelse af konflikten i 14 dage, og arbejdsstandsning indtrådte den 24. juni 1981.

Regeringen er af den opfattelse, at en yderligere forlængelse af arbejdsstandsningen kan få alvorlige samfundsmæssige konsekvenser for Grønland og have til følge, at der optår risiko for en forringelse af de sikkerhedsmæssige forhold i området.

Det har hidtil været muligt med visse indskrænkninger at opretholde de offentlige kommunikationsmæssige tjenester, men risikoen for, at der kan opstå alvorlige driftsmæssige problemer,

øges, jo længere konflikten varer, og en total afbrydelse af de offentlige kommunikationsmidler vil have uoverskuelige konsekvenser. Flytrafik til Øst- og Nordgrønland har været indstillet siden konflikten startede, og i den øvrige del af Grønland foregår flytrafikken med indskrænkninger og forsinkelser. Passagertrafikken til og fra Øst- og Nordgrønland har hidtil været afviklet med skib. For disse områders vedkommende må skibstrafik dog indstilles i løbet af denne måned, idet besejlingen umuliggøres af issituationen. Transport af passagerer til og fra disse distrikter vil herefter kun i undtagelsestilfælde være mulig, så længe konflikten løber.

Udgangspunktet for det offentliges lønpolitik i Grønland har gennem en årrække været, at der skulle etableres et særligt grønlandsk lønniveau. Ved behandlingen af den grønlandske tjenestemandsslov af 1971 blev der i folketinget fra alle sider givet udtryk for, at der måtte ske en lønudjævning mellem lønmodtagere aflønnet efter overenskomster med grønlandske lønmodtagerorganisationer på den ene side og tjenestemænd og ansatte efter overenskomster med danske organisationer på den anden side. De sidstnævnte lønmodtagere havde på daværende tidspunkt i et vist omfang opnået en løn, der stærkt nærmede sig det danske lønniveau, og den disponible indkomst kom herved til at ligge langt over den tilsvarende løn i Danmark. Statens lønpolitik i årene herefter har derfor været præget af en yderst restriktiv holdning med hensyn til lønforbedringer for medlemmer af danske organisationer i Grønland. Da indkomstskatten i Grønland er en proportionalsskat på 18-24 procent, er den disponible indkomst dog fortsat højere end for tilsvarende lønmodtagergrupper i Danmark. Hertil kommer, at højere lønnede grupper i større omfang end lavere lønnede grupper vil bevare en forholdsvis høj grønlandspræmie takket være forskellen ved tilsvarende grupperes beskatning i Danmark.

Hovedsigtet med den af staten hidtil førte lønpolitik for det offentlige område har været en udjævning af lønforskellen mellem det hjemmehøren-